Festivalul internațional „George Enescu"

„Manifestare de prestigiu într-o țară a înfloririi continue a talentelor"

Declarații ale unor participanți

„Relațiuni culturale trebuie să existe între toate popoarele iubitoare de pace, libertate, bună înțelegere și... frumusețe" : o opinie, apărută în paginile ziarului „Scînteia", în anul 1946. Semnatar : G. Enescu. Cuvintele unui muzician-patriot, artistul de geniu pe care milioanele de melomani l-au omagiat în aceste zile prin Festivalul internațional „George Enescu". O succintă recapitulare a programului celor 10 zile ale festivalului : 40 de manifestări, 60 de lucrări semnate de compozitorii români, participanți din trei continente, din 14 țări ale lumii. Pe prim plan — lucrările enesciene. Am ascultat, astfel, „Eroica" enesciană și Rapsodiile, în concertul final — „Vox Maris", „Oedip" — o capodoperă lirică a secolului nostru. O personalitate a bagetei — Roberto Benzi, un ansamblu de prestigiu, — Orchestra Radioteleviziunii din Praga, soliștii de la Wielki Teatr (Varșovia) au demonstrat că pe meridianele lumii, în mari centre muzicale, creația enesciană, ca și, în general, creația românească este în atenția publicului, se manifestă un interes sporit pentru cunoașterea cuprinzătoare a artei românești.

Cîteva scurte declarații, opinii ale unor oaspeți participanți la festival :

NIKITA MAGALOFF : L-am admirat întotdeauna pe acest mare artist al tuturor vremurilor, pe compozitorul și interpretul George Enescu. La Ateneul Român, sub bageta lui Mircea Basarab, s-a cîntat Simfonia I, și luminozitatea acestei lucrări de tinerețe a marcat momentul solemn al deschiderii unei prestigioase manifestări".

ROBERTO BENZI : „În momentul de față, în repertoriul orchestrelor simfonice ale lumii paginile enesciene sînt la loc de cinste: nu numai colboratele și inspiratele raposodii, dar și acele creații de substanță — simfoniile. Nu mai vorbesc de „Oedip" — creație de geniu, prin dramatismul, forța uimitoare a întregii desfășurări : sînt lucrări cu care muzica românească a intrat în universalitate, dezvăluind iubitorilor ei comorile artistice ale unui popor înzestrat".

VIKTOR TRETIAKOV : „Pentru români, vioara pare a fi dintotdeauna un instrument național, dar, la ea, a cîntat și marele George Enescu. Cu atît mai mari sînt emoția și onoarea de a fi participat la această sărbătoare, în fața unui auditoriu foarte atent, excelent instruit".

RALF DAVIDSON : „Festivalul «George Enescu» este una din marile manifestări muzicale din lume. Am venit să ascult pagini din creația enesciană, lucrări aparținînd tinerei școli românești de compoziție. Să luăm un singur exemplu: fantasticul concert al corului „Madrigal". Nu numai prilej de a remarca interpretări inegalabile, dar am luat cunoștință de compoziții de interes, de impresionante prime audiții. De asemenea, recitalurile instrumentale, susținute de tineri interpreți virtuoși, care arată modul strălucit în care țara dumneavoastră cultivă, educă talentele spre satisfacția publicului exigent pe care îl aveți. În România există o excelentă școală de muzică".

JOSEF HRNCIR: (R.S. Cehoslovacă) : „Nu-i tocmai simplu să concertezi într-un festival care este închinat lui George Enescu cu o lucrare de George Enescu. Împreună cu Orchestra Radioteleviziunii pragheze am încercat în Rapsodia I bucuria contactului cu o muzică pe cît de accesibilă, pe atît de fascinantă ca scriitură orchestrală".

XIE DAGIUN : „Știți de ce am ales pentru recital „Toccata" de Paul Constantinescu ? Pentru mine este o piesă reprezentativă, o lucrare în care simt pulsul jocului românesc, o pagină tonică, plină de vitalitate, care îți încintă sufletul".

MIYAGI MINORU : „Guvernul japonez ne-a dăruit, ca răsplată a muncii ansamblului nostru (am împlinit 10 ani de activitate), acest turneu în România, posibilitatea de a participa la Festivalul internațional „George Enescu". Am venit aici cu ritualurile și dansurile Okinawei, ne întoarcem în Japonia cu experiența cunoașterii unor mari muzicieni, a unor impresionante lucrări românești, cu imaginea unei țări unde arta, creația se dezvoltă neîncetat. Cunoșteam folclorul acestei țări, cîntece și dansuri de mare muzicalitate în care se simt, se înțeleg temperamentul, fantezia românilor".

JAN CSEKAI : „Multe roluri am abordat, de-a lungul carierei mele de artist liric : „Oedip" însă mă fascinează. Greu pot descrie emoția de a fi protagonistul unui spectacol în acest extraordinar festival de muzică".

Iată acum și cîteva opinii aparținînd unor critici muzicali prezenți, zi de zi, în sălile festivalului:

VIOREL COSMA : „În perspectiva timpului, Festivalul „George Enescu" a devenit o manifestare prestigioasă dedicată marii muzici slujită de unii dintre cei mai reprezentativi interpreți ai epocii noastre".

ELENA ZOTTOVICEANU : „Integrarea în circuitul mondial al valorilor este unul dintre principalele teluri pe care le atinge acest festival : un prilej de propagare a muzicii românești în repertoriul internațional, de cunoaștere mai adîncă a universului sonor enescian".

PETRE CODREANU : „Prin artă se poate cuceri o stare de spirit care refuză nedreptatea, violența, dezumanizarea și prin artă — cum spunea Enescu — se înfăptuiește apropierea dintre națiuni, favorizînd o mai bună cunoaștere, chezășie a respectului reciproc. Instituind festivalul, forurile noastre de partid și de stat au acționat deopotrivă în numele culturii și al politicii — al politicii de pace, de prietenie și cunoaștere".

THEODOR DRAGULESCU : „O ediție care ne îndreaptă cu gîndul spre datoria tuturor muzicienilor de a-și închina forțele, toată puterea de muncă artei adevărate, artei muzicale cu larg ecou în rîndul milioanelor de oameni ai muncii".

IOSIF SAVA : „Zece zile am avut sentimentul împlinirii artistice, dar am fost martorul marii bucurii pentru masele de auditori. Seară de seară, sălile de concert, de spectacole au fost arhipline. Mai ales tinerii și-au arătat dragostea de muzică, dorința de a înțelege capodoperele românești și universale".

EDGAR ELIAN : „Festivalul s-a desfășurat și în afara sălilor de concert, prin cele „7 Întîlniri — Dezbatere cu arta", fructuoase schimburi de opinii între muzicienii români și ansambluri de peste hotare".

COSTIN CAZABAN : „Se poate vorbi despre tinerețea acestei confruntări. Alături de oaspeți, a strălucit și arta interpretativă românească. Tinerii soliști afirmați pe podiumurile de concert naționale și internaționale au adus o contribuție remarcabilă. De asemenea, s-au prezentat cîteva pagini aparținînd tinerilor compozitori".

RADU STAN : „Festivalul a dropus în concertul inaugural Simfonia I de Enescu, iar în final Simfonia a IX-a de Beethoven. Final — simbol pentru că, sub bageta lui Iosif Conta, alături de orchestra Radioteleviziunii, de corurile Radioteleviziunii și Filarmonicii „George Enescu", „Oda bucuriei" a fost cîntată de Sheila Armstrong (Anglia), Penka Dilova (R.P. Bulgaria), Reiner Goldberg (R.D. Germană), Gh. Crăsnaru".

Acord final în cea de-a VIII-a ediție a Festivalului internațional „George Enescu". Omagiu celui mai mare muzician român, cel pe care istoria muzicii universale îl așază alături de Stravinski, Bartok, pe care românii, demonstrînd „esența înaltă a răzoarelor bogate ale culturii naționale", îl numesc alături de Eminescu, Brâncuși.

Smaranda OȚEANU

CRONICA TEATRALĂ

„O SCRISOARE PIERDUTĂ"

de I. L. CARAGIALE

la Teatrul Național din București

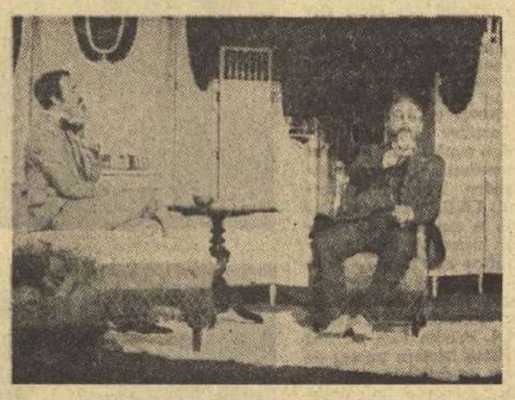

Sînt convinsă că toată lumea știe că Radu Beligan a fost și va rămîne „neuitatul" Rică Venturiano. Cîndat și Agamița Dandanache, că el a dat viață, cu talentul său inegalabil și farmecul său unic, multor ipostaze ale unuia sau altuia din Miticii care animă schițele lui Caragiale. Nu îmi dau seama însă cît de multă lume știe că, pentru Beligan, lumea și arta lui Caragiale reprezintă un permanent termen de referință și obiect de meditație. Și — mai ales altceva : că Radu Beligan, care semnează azi regia noului spectacol de la Național, cu „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale, este coautor la „Caietul de regie" pentru „O scrisoare pierdută" întocmit de Sică Alexandrescu: că muncind ca actor, dar și ca teoretician împreună cu marele nostru regizor, Beligan era, încă de atunci în posesia unei concepții clar cristalizate asupra lumii lui Caragiale și modalității estetice a teatrului său.

Găsesc demn de toată stima faptul că Radu Beligan, ca regizor al unui nou spectacol cu „O scrisoare pierdută", rămîne (oricît de legitime ar fi alte viziuni) solidar cu înțelegerea dobîndită în anii formării sale artistice.

„Al domniilor voastre prea plecat servitor"... Cortina cu acest moto luat din Caragiale care se vrea, probabil, și profesiunea de credință a slujitorilor Naționalului față de marele clasic și față de noi, spectatorii — se ridică peste o lume conventional-somptuoasă și strălucitoare creindu-ne din start o dispoziție spre joc teatral. Elementele de bază ale decorului lui **Mihai Tofan** au tot o valoare simbolică : paravanele trimit, într-adevăr, cu gîndul la „falsitate, minciună, mister, deghizament moral", oglinzile ovale uriașe, încadrate în rame aurite, aspiră să sugereze „ideea de duplicitate a eroilor", dar, după opinia mea, nu reușesc suficient acesta, nu „joacă" destul în spectacol.

Piesa este interpretată, „ca la început", de oameni tineri (e vorba mai ales de cuplul Tipătescu-Zoe). În chip deliberat și pe deplin realizat : starea de spirit pe care o transmite spectacolul e extrem de vie, replicile au un nerv și o vigoare nemaiîntîlnită. „Povestirea" intimplărilor decurge alert, punctată prin acorduri de pian — nostalgice sau patetice — fin persiflate ironic.

Chiar primele scene vorbesc despre preocuparea de a reda personajelor adevărata lor stare civilă, dimensiunea temperamentală dominantă și, în primul rînd, adevărata condiție morală, divulgată în „luptă".

Trahanache (Mihai Fotino) este printre cele mai reușite creații în sensul complexității și fineții caracterizării unui personaj comic substanțial, caragialian și totuși nelipsit de o notă originală. Trahanache-Fotino pendulează între inocență și satanism. El are aerul unui om cu „chestiuni mai arzătoare la ordinea zilei" decît „onoarea de familist". Un om care tinește să „ii joace", în plan social, pe toți, inclusiv „amicul Tipătescu" — marea lui obsesie fiind de a triumfa prin „puțintica diplomație".

Cea mai riscantă dintre ideile distribuției s-a soldat, de asemenea, după opinia mea, cu un succes deosebit. **Tamara Crețulescu** conturează o Zoe care iubește cu adevărat și e iubită, ceea ce nu o împiedică să-și folosească mintea și farmecele pentru a obține ceea ce vrea : să nu se compromită și să nu scape puterea din mîini. Jocul actriței, cuceritor prin diversitatea atitudinilor și registrelor, prin siguranță și aplomb și-a integrat modelele oferite de interpretările ce au precedat-o, filtrîndu-le cu personalitate.

Costel Constantin creează un Tipătescu tînăr suplu și elegant, pătimas în iubire și politică, energic și întreprinzător — slab, neputincios și stupid doar în fața lui Zoe.

„Nu vă gîndiți la efecte comice. Sînt solidare cu adevărul dramei... Comicul să fie o rezultantă, un produs firesc al autenticității situațiilor și tipurilor, al conflictului" — citim în caietul-program că cerea regizorul actorilor. **Jean Constantin** este mai aproape de acest îndemn prin organicitatea ce o conferă efectelor — fie că e vorba de înțepeneala poziției, respectuos umilă, în care își ascultă superiorul, fie de frenezia cu care șterge podeaua la picioarele lui Cațavencu, fie de modul original în care conduce orchestra banchetului final, în euforia împăcării — toate sub semnul „pupă-l în bot și papă-i tot". Același lucru se poate spune și despre cetățeanul turmentat jucat de **Dem Rădulescu** cu aplombul și meșteșugul cunoscut (deși, evident, lipsesc unele nuanțe ale contratimpului și ambiguității personajului), ca și despre compoziția solidă, minuțioasă pe care am fi dorit-o mai personală, a lui **Grigore Gonța** (Dandanache).

Gheorghe Dinică conturează un Cațavencu strămos al lui Stănică Raliu, un tip de extracție joasă, care suspectînd pe toată lumea vrea să înșele pe toată lumea. Dar sarja excesivă discreditează cam timpuriu personajul și îi ia ceva din greutatea ce i s-ar fi cuvenit. Urmărindu-l pe **Marin Moraru** (Farfuridi) asistăm la o demonstrație de procedee și efecte actoricești. Putine sînt scenele, precum momentul altercației cu Cațavencu, în care să simți cu adevărat că Moraru se uită pe el și comunică ridicolul anume al lui Farfuridi, cel obsedat de alegeri și de „trădare". Îl secondează, mai puțin briant și spectaculos histrionic, dar cu o mai fină adecvare la rol, **Marian Hudac** (Brînzovenescu).

În genere, renunțarea (efectivă) la efecte, o preocupare mai concret aplicată de a recrea psihologia eroilor caragiateni, de a le discerne pe tot parcursul piesei bogăția și realismul, de a le dezvălui mai subtil echivocul moral, ca și o preocupare mai susținută de a recrea mai fin echivocul estetic ale operei marelui clasic (observație realistă — sarjă comică) ar fi dat o mai mare greutate, nu numai unora dintre personaje, ci montării inseși. Dincolo de asemenea observații, „O scrisoare pierdută" la Teatrul Național se impune ca o montare de anvergură, laborioasă, serioasă și totodată inspirată, spirituală.

A-l juca pe Caragiale pe prima scenă a țării e o datorie. A-l juca cu o nouă distribuție, cu tineri actori, e un merit incontestabil. A-l juca, așa cum se întîmplă acum, cu mare succes de public, e un aspect demn de laudă. Să aducem această laudă Naționalului, directorului său și regizorului Radu Beligan. Nu fără a-l critica pe Radu Beligan că nu s-a autodistribuit...

Natalia STANCU

Expoziția „Faust în artele plastice"

În cadrul schimburilor de expoziții dintre Institutul de cercetare și conservare a literaturii clasice germane din Weimar și Muzeul literaturii române, prestigiosul așezămînt cultural german organizează la sediul instituției bucureștene expoziția „Faust în artele plastice". Pe lîngă cele șase desene originale cu care titanul din Weimar și-a ilustrat opera, expoziția reunește ediții originale Faust, conținînd gravuri ale unor mari artiști (Delacroix, Max Beckmann, Ernst Barlach, Max Slevogt, Josef Hegenbarth, Bert Heller, Willi Jaeckel ș.a.) și reproduceri ale unor valoroase opere plastice inspirate de drama faustiană. Expoziția este întregită printr-o secțiune rezervată destinului operei goetheene în spațiul culturii românești (realizată de cercetători ai muzeului cu concursul Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România).

Vernisajul expoziției va avea loc marți 2 oct. a.c., orele 11, la sediul muzeului. Cu acest prilej, comorile expoziției vor fi prezentate de dr. Hans Henning, directorul Bibliotecii centrale din Weimar, după care va urma un recital literar-muzical.

Concursul de poezie „Nicolae Labiș"

Începînd de sîmbătă, la Suceava se desfășoară cea de-a XI-a ediție a Concursului național de poezie „Nicolae Labiș", concurs menit să contribuie la descoperirea și afirmarea de noi talente din rîndurile tinerilor creatori.

De la Direcția drumurilor

Direcția drumurilor din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor anunță că datorită unor lucrări la podul metalic de pe drumul național nr. 6 kilometrul 372 plus 800 în comuna Topleț, circulația va fi întreruptă pe sectorul Orșova-Caransebeș, în ziua de 30 septembrie a.c. între orele 7—15. În această perioadă se va putea circula pe ruta Filiași-Tg. Jiu-Hațeg-Caransebeș.

Administrația asigurărilor de stat anunță :

La tragerea de amortizare a asigurărilor de viață pentru luna septembrie 1979 au ieșit următoarele opt combinații de litere :

1). V.S.Q. 2). Q.T.K. 3). D.Z.G. 4). N.G.Z. 5). L.C.A. 6). Z.C.N. 7). T.G.R. 8). J.A.N.

Toți asiguraților cărora le-au ieșit una sau mai multe din aceste combinații de litere înscrise în polițele lor urmează să se adreseze unităților ADAS pentru a li se stabili drepturile cuvenite.

Pentru a participa și la următoarele trageri lunare de amortizare este necesar ca asiguraților să achite primele de asigurare la termenele stabilite.

tv

PROGRAMUL 1

8,45 Gimnastica la domiciliu
9,00 Program pentru pionieri și școlnii patriei
10,00 Viața satului
11,45 Al VIII-lea Festival internațional „George Enescu" în retrospectivă
13,30 De strajă patriei
13,50 Telex
13,05 Album duminical
15,05 Film serial : Calvarul. Episodul 18
16,00 Cutezători spre viitor
17,10 Cîntece și dansuri din R.P. Chineză
17,50 Telesport
19,00 Telejurnal
19,15 P.C.R. — arhitectul vieții noi. Platformă
19,40 Festivalul internațional „George Enescu" — ediția a VIII-a
20,00 Film artistic : „Profetul, aurul și ardelenii". Premieră TV. Producție a Casei de filme Trei
21,55 Telejurnal ● Sport

PROGRAMUL 2

8,45 Muzică populară
9,20 Orizont tehnico-științific
10,00 Concert educativ
11,40 Închiderea programului
19,00 Telejurnal
19,15 Telerama
19,45 Moștenire pentru viitor ! Ștefan Petică
20,15 Miniatura pianistică în viziunea lui Nikita Magaloff
20,55 Clubul tineretului
21,35 Telejurnal ● Sport

LUNI, 1 OCTOMBRIE 1979

PROGRAMUL 1

16,00 Emisiune în limba maghiară
16,20 Shanghai — o metropolă pe orbita modernizării
18,40 Cîntece și dansuri din R.P. Chineză
18,50 1001 de seri
19,00 Telejurnal
19,20 Revista economică TV
19,40 Cadran mondial
20,00 Mai aveți o întrebare ?
20,40 Roman-foileton : „Cei din Mogador" — episodul 3
21,35 Telejurnal

PROGRAMUL 2

16,00 Cenaclul tineretului
16,30 Emisiune pentru pionieri
16,55 Varietăți muzical-distractive
17,30 Drumuri europene. Episodul X. „Rembrandt — între Amsterdam și Galați"
18,00 Teleenciclopedia
18,30 Muzică ușoară
18,50 1001 de seri
19,00 Telejurnal
19,20 De la A la... infinit (selecțiuni)
20,10 Un fapt văzut de aproape — reportaj
20,30 Seară de operă : „Bărbierul din Sevilla" de Rossini
21,35 Telejurnal

LISTA OFICIALĂ

a libretelor de economii cu cîștiguri ieșite cîștigătoare la tragerea la sorți pentru trimestrul III 1979

Nr. crt.	Terminația numerelor libretelor cîștigătoare	Procentul de cîștiguri
1	932	250%
2	525	200%
3	527	100%
4	575	50%
5	504	25%
6	637	25%
7	115	25%
8	862	25%
9	379	25%
10	573	25%
11	269	25%
12	912	25%
13	170	25%
14	710	25%
15	010	25%

Calcularea și înscrierea cîștigurilor în librete se efectuează de către sucursalele (filialele) C.E.C.

LISTA OFICIALĂ

a libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri ieșite cîștigătoare la tragerea la sorți pentru trim. III 1979

Numărul cîștigurilor	Nr. libretului cîștigător	Valoarea cîștigului
1	2369210	50 000
1	2242340	40 000
1	3602395	40 000
1	3014004	40 000
1	448751	40 000
1	1859192	40 000
1	179571	30 000
1	1107250	30 000
1	4626341	30 000
1	503769	30 000
1	2877420	30 000
1	4698590	30 000
1	2500598	20 000
1	561750	20 000
1	3448787	20 000
1	2091055	20 000
1	4887823	20 000
1	3973649	20 000
1	2314783	20 000
1	752521	20 000
1	3250166	20 000
	Terminația libretului cîștigător	
50	04382	10 000
50	58737	10 000
50	11812	10 000
50	78255	10 000
50	85914	5 000
50	90193	5 000
50	81135	5 000
50	50864	5 000
50	43832	5 000
50	13872	5 000
50	53856	5 000
500	2153	2 000
500	2121	2 000
500	1232	2 000
500	5892	2 000
500	6614	2 000
500	7066	1 000
500	1137	1 000
500	1357	1 000
500	5485	1 000
500	9503	1 000
500	8108	1 000
500	6926	1 000
4 995	569	500
11 566 cîștiguri în valoare totală de lei :		15 357 500

Cîștigurile se acordă integral titularilor libretelor de economii care au un sold mediu trimestrial egal cu cel puțin 10 la sută din valoarea cîștigului ; dacă soldul mediu trimestrial este mai mic de 10 la sută din valoarea cîștigului, se acordă un cîștig de 10 ori mai mare decît soldul mediu trimestrial al libretului. Libretele cu sold mediu trimestrial mai mic de 50 de lei nu beneficiază de cîștig.

LISTA OFICIALĂ

a obligațiunilor C.E.C. ieșite cîștigătoare la tragerea la sorți lunară din 29 septembrie 1979

Numărul cîștigurilor	Seria obligațiunii	Nr. curent al obligațiunii	Valoarea cîștigului
1	07251	49	50 000
1	30396	79	50 000
1	35578	121	40 000
1	40180	26	40 000
1	27022	52	40 000
1	26441	82	30 000
1	64735	09	30 000
1	70760	63	30 000
1	22255	33	30 000
1	15349	27	25 000
1	48856	92	25 000
1	99286	125	25 000
1	33503	13	25 000
1	75553	21	25 000
1	60244	101	20 000
1	55041	10	20 000
1	61227	77	20 000
1	17105	12	20 000
1	68498	120	20 000
1	81615	13	20 000
1	76523	99	15 000
1	23971	113	15 000
1	89297	116	15 000
1	56823	05	15 000
1	41063	41	15 000
	Terminația seriei obligațiunilor		
100	477	84	5 000
100	571	118	3 000
100	232	98	1 000
100	495	02	1 000
100	436	90	1 000
100	386	117	1 000
100	390	96	1 000
100	314	94	1 000
1 000	50	89	800
1 000	03	21	800
1 000	90	117	800
1 000	37	125	800
1 000	78	74	800
1 000	06	35	800
1 000	38	103	800
1 000	50	112	800
1 000	19	104	800
9 825	TOTAL :		9 260 000

Cîștigurile revin întregi obligațiunilor de 200 de lei. În valoarea cîștigurilor este cuprinsă și valoarea nominală a obligațiunilor ieșite cîștigătoare.

Plata cîștigurilor se efectuează prin sucursalele, filialele și agențiile C.E.C.

La obligațiunile C.E.C. din seriile 000001—099999 care au numerele curente cuprinse între 81—125, la confruntarea cu lista oficială, primul zero de la serie nu se ia în considerare.

„Cît despre familie, unde o pot avea mai întregită decît aici, în patria mea?"

(Urmare din pag. I)

mai frumoasă pentru țara mea întreagă, cu stema încununată de spicele mele". Și fără să vrem, discuția ajunge la acei care mai poluează undele cu înșelătoarele afirmații despre asazise „întregiri de familii" sau despre niște imaginare oprelisti în calea oamenilor de știință din România. „Cît despre familie, unde-o pot avea pe lume mai întregită decît aici, în patria mea, unde m-am realizat ca om de știință, alături de ceilalți colegi români, unde mama mea este și „oma" copiilor români ?"

Sună telefonul, distingem o voce de femeie emoționată. „Felicitări, răspunde secretarul. Locul patru pe țară. Bravo. Vă asteptăm". La telefon, învățătoarea Erika Burger. Grupul de recitatori ai școlii germane din Lovrin condus de ea a cucerit locul patru pe țară la cea de-a doua ediție a Festivalului „Cîntarea României". Un recital unic în țară (ba chiar în lume) de versuri șvăbești — de la începuturi pînă la zi, adică inclusiv de Nikolaus Berwanger, poetul din Timișoara.

Erika Burger și soțul său, Anton Burger, sînt într-adevăr emoționați. O dublă emoție. Fiica lor, Heidemarie, prosspăt absolventă a Politehnicii din Timișoara, le-a scris din Mediaș, unde a fost repartizată. I se va da în curînd o garsonieră, deocamdată stă încă la cămin. Directorul întreprinderii s-a ocupat personal de tinerii absolvenți. Dar cine a pomenit pe lume mame... neîngrijorate ? Mediașul e totuși cam departe, copilul, chiar dacă are 25 de ani, pentru mamă e totuși copil. „El, cum e departe Mediașul, cîteva ore cu trenul și gata". „Așa o fi, dar cînd să-mi găsesc eu timpul, căci am o groază de treburi. Ce crezi că dezeaba am luat locul patru pe țară ? Pun mîna-n foc că noi sîntem singuri în lume care am dezgropat comorile vechi ale poeziei șvăbești. Pe urmă, școala, prezentarea copiilor". Școala este într-adevăr printre cele mai bune din județ. Se spune că unele familii din R.F.G. au solicitat să le fie primiți copiii aici. Contra unor taxe, bineînțeles. În institutele de învățămînt superior din Timișoara există studenți din asemenea familii. „Fata mea, ne spune Erika Burger, nici n-a apucat să termine facultatea că au și început ofertele de serviciu. Cam departe Mediașul ăsta, dar e-n țara mea. Îmi fac eu timp să mai dau cîte-o fugă". „Dar dacă ar fi fost în altă țară ?". „Românii au un singur răspuns la asemenea întrebări : puște-ți pe limbă. Cum adică : să-ți lași patria unde te-ai născut, ai devenit om așezat ? Cei care îndeamnă la asa ceva n-au decît să vină cu microfonul aici, la noi, să vadă, să ne audă. Adresa mea e ușor de reținut : „Comuna Lovrin 410, România".

...Șeful de brigadă Ion Lezeu, de la C.A.P. Gotlob, ne explică „pe viu" ce înseamnă pentru locuitorii români și germani din sat „a trăi ca-ntr-o familie" : „Muncim același pămînt, ne educăm copiii la aceeași grădiniță, cîntăm, împreună, tot împreună ne veselim la nunți. Și nu numai la nuntile mixte, dar și la cele cu amîndoi miri români sau germani. Cît despre președintele C.A.P.-ului, Vasile Ilieș, așezat aici de prin părțile moșești, el chiar trăiește ca-n... familie. Cînd a făcut nuntă cu Ecaterina Reinchard (acum Ilieș) au venit în afară de consăteni și-o droaie de moți".

O întrebăm pe Ecaterina Ilieș cum se simte cu noul ei nume. „E numele de la omul meu drag, cu care am întemeiat o familie fericită". „Dar despre „întregirea familiei", idee vînturată de microfoanele «Europei libere» ce aveți de spus?". „Momeală pentru firi slabe. Familia mea e aici, în România. E alcătuită dintr-un soț, român, cu care mă mindresc și dintr-un fiu pe care, cum să zic, îl iubesc ca pe lumina ochilor". Cum e „acolo" ? Adică în lumea pentru care oamenii sînt îndemnați să-și lase patria lor, România. „Am călătorit de cîteva ori, la rude, ne spune șeful de brigadă Heinrich Thomas. Odată, la Salzburg, l-am întîlnit pe fostul consătean Ioan Stadler din Vizejdea. Slab ca o stafie. Și ce flăcău frumos era. „De ce-ai plecat?" m-a întrebat. „Păi, să te văd", i-am răspuns rîzînd. „Hai, vezi-mă și înapoiază-te cît nu-i prea tîrziu". Fostul om cu patrie este acum o „venitură", om de mîna a doua. Lucrează într-un sector vătămător, refuzat de localnici, împreună cu străini alungați din țările lor de flagelul șomajului. Unii, care s-au lăsat amăgiți de false miraje, și-au dat seama la timp de hăul în care s-au aruncat. Cum e tractoristul Francisk Schmidt. Sau cooperatorul Josif Schwartz, ambii din satul Vizejdea. Motivele plecării ? Uneori, chiar absurde. Iosif Schwartz, de exemplu, s-a certat cu al său, și i-a lăsat. A plecat la... rude în R.F.G. „M-au ținut o săptămînă, două, apoi au pornit să-mi caute de lucru. Colo nu, colo nu, au găsit în sfîrșit. De cîștigat, cîștigam, dar a venit primăvara și m-a apucat dorul. Să le scriu la ai mei să vină ? De ce să-i nenorocesc ? Mi-or fi înflorit cireșii pe care i-am sădit în curte ? Nepotul ce-o fi făcînd ? Am lăsat rușinea la o parte. Fie ce-o fi, mă întorc în România, în țara mea. Și-am venit. Sînt iar om întreg, pe picioarele mele. Vă spun eu, ca acasă nu-i nicăieri în lume".

Pentru alții însă e prea tîrziu. Și-și poartă cu ei dorul de țară pe meleaguri străine. Uneori, strîng bani și vin să-și vadă locurile natale. Dialog între același Heinrich Thomas și o femeie ce privește cu nostalgie o casă. E fosta învățătoare din Gotlob, Ecaterina Frank. Casa i-a aparținut.

— Mai stai pe la noi, Ecaterina ? Cînd te duci acasă ?

— Păi, nu sînt acasă ? — răspunde ea printr-o întrebare, parcă sfeșă. Apoi își dă seama că e zadarnic. „Acolo" nu e casa ei. Nici „aici" nu mai e. Aici sînt oameni așezați, cum le place bănățenilor să-și spună. Oameni ai unei patrii unice — România.

CARNET CULTURAL

IALOMIȚA ● De curînd s-a întors de la Festivalul de folclor de la Soufli (Grecia) ansamblul de cîntece și dansuri „Borcea" din Fetești. Dansatorii români au prezentat, în afara spectacolelor propriu-zise, parăzi ale portului popular și demonstrații de virtuozitate în fața ansamblurilor din Creta, Soufli, Drama și Alexandropolis. (Mihai Vișoiu). *NEAMȚ* ● La Piatra Neamț s-a desfășurat a doua ediție a festivalului filmului de amatori „Rutier 8", consacrat filmelor de educație rutieră. În acest an, festivalul a avut ca temă protejarea copiilor împotriva accidentelor de circulație. (Constantin Blagovici). *VASLUI* ● Noua stagiune a teatrului „V. I. Popa" din Bîrlad a fost inaugurată cu un recital liric — „Bună-ziua lume", în regia și scenografia Magdalenei Klain, precum și piesa „Sacoul" de Stanislav Stratiev, — regia semnată de Magda Bordeianu. O stagiune permanentă va deschide teatrul bîrlădean în orașul Negrești. (Crăciun Lăluci). *RM. VÎLCEA* ● Casa de cultură a sindicatelor din municipiul Rm. Vîlcea a găzduit un amplu spectacol susținut de ansamblul național „Mahmoud Reda" din Republica Arabă Egipt. Spectacolul s-a constituit ca o chintesență a spiritului, sentimentelor și obiceiurilor populare egiptene reliefate armonios în cîntece și dans, predominantă fiind zestrea folclorică din valea deltei Oasis-ului. Sosit la Rm. Vîlcea cu un binemeritat renume cîștigat în numeroasele turnee întreprinse în 15 țări din Europa, Asia și Africa, ansamblul egiptean a oferit publicului vîlcean un spectacol de înaltă ținută artistică. (Ion Stanciu). *IAȘI* ● A ieșit de sub tipar un pliant în care consiliul orășenesc Pașcani al educației politice și culturii socialiste popularizează activitatea Casei de cultură „Mihail Sadoveanu", înființată în 1960 și care a preluat activitatea clubului C.F.R.-iștilor din 1896 și a Casei Școalelor din 1919, clubului muncitoresc „Unirea" și bibliotecii orășenești. Iată cîteva date despre activitatea acestei instituții de educație și cultură : 5 formații permanente — ansamblul de estradă, ansamblul folcloric „Hora", Teatrul de păpuși, corul „Unirea" — cenaclurile literar-artistice „Mihail Sadoveanu" și „Octav Băncilă" ; 200 spectacole anual, 2 000 participanți în medie pe zi la activitățile casei de cultură și ale clubului ; 100 000 de volume și 5 100 cititori anual. (Manole Corcaci). *BACĂU* ● Se desfășoară „Săptămîna științei și tehnicii pentru tineret" în orașele și centrele muncitorești din județ. La cluburi și case de cultură au avut loc simpozioane, expuneri, mese rotunde pe teme privind cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și progresul tehnic în lumina Proiectului de directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R., participarea activă a tineretului la revoluția științifică și tehnică contemporană, necesitatea accelerării procesului de asimilare, modernizare, înnoire și tipizare a produselor. Cu acest prilej, la casa de cultură „Vasile Alecsandri" din Bacău a fost organizată o expoziție de creație tehnico-științifică care a înmănuncheat peste 500 de lucrări individuale și colective realizate de circa 1 600 de tineri muncitori fruntași din întreprinderile industriale ale județului. (Gheorghe Baltă). *VRANCEA* ● În holul teatrului popular din Focșani s-a deschis o expoziție județeană de artă plastică cu lucrări aparținînd artiștilor vrînceni. (Dan Drăgulescu). *GORJ* ● La Casa de cultură a sindicatelor din Tg. Jiu s-a deschis expoziția „Gorjul pe coordonatele dezvoltării economico-sociale", cuprinzînd fotografii, grafice, planșe ilustrînd realizările cu care se prezintă acest colț de țară în anul celui de-al XII-lea Congres al partidului. ● Pe platforma minieră Rovinari-Jiț a avut loc o consfătuire pe tema „Maistrul — prezență activă în procesul de producție". (Dumitru Prună).